

Súd: Krajský súd Nitra  
Spisová značka: 9Co/69/2015  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4614200098  
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2015  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková  
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4614200098.2

## Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: F. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. H., F. XXX, zastúpený Dudzík & Gerová, Advokátske združenie, JUDr. Jozef Dudzík, JUDr. Kristína Gerová, so sídlom Topoľčany, Škultétyho 1597/7, proti odporkyňi: X. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., O. XXXX/A, o zaplatenie sumy 8.306 eur s príslušenstvom, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 7. novembra 2014 č. k. 6C/60/2014-79 takto

### rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 8.306 eur spolu s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 08. 06. 2013 až do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalším výrokom zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 1546,89 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu navrhovateľa. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 657, § 570 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľa je dôvodný, pretože ako vyplynulo z výpovede účastníkov, ale i svedkyne, navrhovateľ požičiaval odporkyňi peniaze opakovane viackrát, o čom bolo spísané potvrdenie o požičaní peňazí, ktoré podpísali obaja účastníci. Dňa 07. 06. 2011 bolo podpísané účastníkmi potvrdenie o požičaní peňazí, ktorým odporkyňa potvrdzuje, že si požičala peniaze od navrhovateľa v sume 8.306 eur, ktoré potvrdenie v skutočnosti zahŕňa už predchádzajúce obdobia požičaných súm navrhovateľom odporkyňi, na základe samostatných písomných potvrdení. Účastníci tak písomnú zmluvu o pôžičkách neuzavreli, ale dôkazom o vzniku zmluvy o pôžičke je potvrdenie o požičaní peňazí zo dňa 07. 06. 2011. Odporkyňa najskôr v odpore poprela, že by jej bol navrhovateľ požičal peniaze, ale neskôr i vo svojej výpovedi potvrdila, a rovnako to potvrdila aj svedkyňa - matka odporkyne, že k tomu tak dochádzalo a v určitých finančných čiastkach boli navrhovateľom odporkyňi požičiavané peniaze. Naposledy, ako uviedla i odporkyňa vo svojej výpovedi, že dvakrát jej požičal po 500 eur a táto suma bola započítaná v potvrdení o započítaní peňazí zo dňa 07. 06. 2011 a ďalej tiež uviedla, že je pravdou, že dňa 07. 06. 2011 jej navrhovateľ požičal 1.500 eur. Na základe vykonaného dokazovania, teda najmä výsluchom účastníkov, svedkyne, ako aj dôkazných prostriedkov, potvrdenia o pôžičkách, súd mal za preukázané, že návrh navrhovateľa je dôvodný, že navrhovateľ poskytol odporkyňi sumu 8.306 eur, ktorú ako vyplýva z potvrdenia o požičaní peňazí zo dňa 07. 06. 2011 sa zaviazala odporkyňa vrátiť do dvoch rokov od dátumu požičania. O úroku z omeškania rozhodol súd podľa ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Do omeškania sa dostala odporkyňa nasledujúci deň po tom, ako po uplynutí dvojnásobnej lehoty nevrátila navrhovateľovi finančnú čiastku uvedenú v potvrdení o požičaní peňazí zo dňa 07. 06. 2011. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 OSP. V konaní bol navrhovateľ úspešný, preto mu súd priznal náhradu trov konania, ktoré mu vznikli zaplatením súdneho poplatku za návrh vo výške 498 eur a titulom trov právneho zástupcu za zastupovanie vo výške 1048,89 eura a to za jeden úkon právnej pomoci vo výške 237,34 eura. Navrhovateľom boli uplatnené trovy právneho zastúpenia za prevzatie a prípravu zastúpenia,

vyhotovenie návrhu, za účasť na pojednávaní dňa 28. 05. 2014, za účasť na nemeritórnom pojednávaní dňa 24. 09. 2014 a za účasť na pojednávaní dňa 07. 11. 2014, t. j. za 4 úkony právnej pomoci v plnej výške 4-krát po 237,34 eura, 1-krát nemeritórny úkon v 1/4 -59,33 eura, 5-krát režijný paušál po 8,04 eura. Trovy konania spolu predstavujú sumu 1.546,89 eura.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadla v zákonom stanovenej lehote odvolaním odporkyňa, namietajúc, že vo veci sa rozhodlo bez jej prítomnosti a nespravodlivo. Uviedla, že navrhovateľovi nedlží tak veľkú sumu peňazí - 8.306 eur, nikdy tak veľkú sumu peňazí nedostala. Je invalidná dôchodkyňa a peňažnú čiastku, ktorú od nej navrhovateľ vymáha podvodom by i tak nemala ako vrátiť a vonkoncom splácať. Navrhovateľovi nie je dlžná sumu 8.306 eur.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že súd prvého stupňa správne vykonal a vyhodnotil všetky dôkazy navrhované v konaní. Odporkyňa si nepamätala, koľko peňazí si od neho požičala. On si však viedol presnú evidenciu, koľko peňazí a kedy odporkyňa požičala. Ako dôkaz predložil súdu písomný doklad, kde bol súčet všetkých požičaných súm a výška požičanej sumy vypočítaná podľa toho, koľko peňazí si od neho odporkyňa požičala. Taktiež predložil súdu prepisy SMS správ, v ktorých ho odporkyňa nielen žiadala o pôžičku, ale dokonca i vydierala. Z jeho strany sa o žiadny podvod nejedná, naopak, o podvod sa pokúšala a pokúša odporkyňa. Nedobré majetkové pomery odporkyne nie sú dôvodom pre to, aby súd jeho návrhu nevyhovel.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednávania na nariadenom odvolacom pojednávaní (podľa § 214 ods. 2 OSP) a po jeho preskúmaní dospel k záveru, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav veci a na základe takto zisteného skutkového stavu vec nesprávne právne posúdil, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. a h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z obsahu podaného návrhu navrhovateľa a z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom, doručeným súdu prvého stupňa dňa 09. 01. 2014 domáhal zaplatenia sumy 8.306 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% od 08. 06. 2013 do zaplatenia, ako i náhrady trov konania. Z odôvodnenia návrhu vyplýva, že odporkyňa, s ktorou bol v priateľskom vzťahu, na jej požiadanie požičiaval peniaze, pričom o týchto pôžičkách vždy vyhotovil potvrdenie, ktoré odporkyňa podpísala. Dňa 07. 06. 2011 odporkyňa navrhla, aby všetky požičané finančné prostriedky spočítali a vytvorili tak jedno potvrdenie o všetkých pôžičkách. S týmto postupom súhlasil a vyhotovil potvrdenie o požičaní peňazí, ktoré odporkyňa slobodne a vážne podpísala. Ide o privatívnu nováciu, novú dohodu medzi ním a odporkyňou, kedy doterajšie záväzky sa nahradili novým záväzkom, doterajší záväzok zaniká a odporkyňa ako dlžník je povinná plniť nový záväzok. Celková suma požičaných peňazí predstavuje 8.306 eur, ktoré mali byť vrátené do 07. 06. 2013. Spolu s návrhom na začatie konania navrhovateľ predložil súdu ako listinný dôkaz Potvrdenie o požičaní peňazí zo dňa 07. 06. 2011, z obsahu ktorého vyplýva, že odporkyňa svojim podpisom potvrdila, že si požičala od navrhovateľa peniaze v sume 8.306 eur, pričom termín vrátenia požičaných peňazí je do dvoch rokov od dátumu požičania. V priebehu konania pred súdom prvého stupňa navrhovateľ predložil súdu ďalšie listinné doklady, označené ako Potvrdenie o požičaní peňazí, v ktorých odporkyňa svojim podpisom postupne potvrdzovala, že si v období od 05. 02. 2007 do 28. 01. 2009 požičala od navrhovateľa sumy 68.000,-Sk, 4.000,-Sk, 54.000,-Sk, 2.000,-Sk, 4.000,-Sk, 2.000,-Sk, 2.500,-Sk, 6.000,-Sk, 100.000,-Sk, 6.000,-Sk, 190.000,-Sk, k čomu navrhovateľ na pojednávaní konanom dňa 28. 05. 2014 uviedol, že suma 190.000,-Sk zahŕňa dovtedy (28. 01. 2009) ním požičanú sumu odporkyni v tejto výške, pričom následne odporkyňa požičala ďalšie peniaze, ktoré spolu so sumou 190.000,-Sk (6.306 eur) predstavujú žalovanú istinu. K režimu požičiavania finančných prostriedkov odporkyni predložil navrhovateľ ním vyhotovený náčrt. Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovel, keď ustálil záver vyplývajúci z vykonaného dokazovania, že navrhovateľ poskytol odporkyni sumu 8.306 eur, pričom z potvrdenia o požičaní peňazí zo dňa 07. 06. 2011 vyplýva, že túto sa odporkyňa zaviazala vrátiť do dvoch rokov od dátumu požičania.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Ustanovenia § 657 a § 658 Občianskeho zákonníka upravujú zmluvu o pôžičke. Táto zmluva môže byť uzatvorená i ústne alebo i konkludentne, podstatnou náležitosťou obsahu tejto zmluvy je okrem označenia zmluvných strán predovšetkým určenie predmetu pôžičky, z obsahu zmluvy musí vyplývať i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu. Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou, k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka alebo priamym odovzdaním.

Podľa § 570 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak sa veriteľ dohodne s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť nový záväzok.

Z ustanovenia § 570 Občianskeho zákonníka vyplýva právna možnosť účastníkov záväzkového právneho vzťahu zmluvou zrušiť ich doterajší záväzok a nahradiť ho novým záväzkom s tým, že doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný splniť nový záväzok, pričom subjekty doterajšieho právneho vzťahu sa nemenia (privatívna novácia). Vôľa účastníkov o novácii musí smerovať k zrušeniu starého a k zriadeniu nového záväzku, pričom z obsahu novej dohody musí nepochybne vyplývať vôľa účastníkov nahradiť pôvodný záväzok novým záväzkom. Tento úmysel strán nemožno predpokladať, musí vyplývať z dohody.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia zistil, že súd prvého stupňa doposiaľ nedostatočne zistil skutkový stav a na základe takto zisteného skutkového stavu vec následne aj nesprávne právne posúdil. Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že navrhovateľ ako veriteľ opakovane požičal odporkyni ako dlžníčke finančnú hotovosť, pričom podľa tvrdenia navrhovateľa, táto predstavuje sumu v celkovej výške 8.306 eur, keď k požičaniu peňazí došlo viackrát, tak ako to podľa jeho tvrdenia vyplýva z predložených potvrdení o vrátení peňazí. Ďalej navrhovateľ tvrdil, že na základe dohody účastníkov zo dňa 07. 06. 2011 došlo k nahradeniu doterajších záväzkov odporkyne novým záväzkom, v zmysle ustanovenia § 570 Občianskeho zákonníka, keď na základe tejto dohody účastníkov je odporkyňa povinná plniť nový záväzok vo výške 8.306 eur, predstavujúci navrhovateľom požičané a odporkyňou doposiaľ nevrátené finančné prostriedky. Odvolačný súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, dospel k záveru, že v prejednávanej veci z obsahu navrhovateľom predloženej listiny zo dňa 07. 06. 2011, označenej ako Potvrdenie o vrátení peňazí, podpísanej účastníkmi konania, nemožno ustáliť taký právny záver, že by sa na jej základe dovtedajšie záväzky odporkyne vo vzťahu k navrhovateľovi nahradili novým záväzkom vo výške 8.306 eur. Z obsahu tejto listiny vyplýva len taký záver, že odporkyňa si požičala od navrhovateľa sumu 8.306 eur, pričom termín jej vrátenia je stanovený do dvoch rokov od dátumu požičania. Tak, ako odvolačný súd konštatoval vyššie, v prípade privatívnej novácie musí byť vôľa účastníkov o novácii nepochybná, keď priamo z dohody o novácii musí vyplývať nahradenie starého záväzku záväzkom novým. V prejednávanom prípade z navrhovateľom predloženého Potvrdenia o požičaní peňazí zo dňa 07. 06. 2011 takýto záver nevyplýva, pričom záver o privatívnej novácii nemožno ustáliť ani na základe ďalších výsledkov doposiaľ vykonaného dokazovania. Preto podľa názoru odvolacieho súdu nemožno konštatovať, že by medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu dohody o nahradení dovtedajších záväzkov odporkyne voči navrhovateľovi novým záväzkom, vo výške žalovanej istiny. S ohľadom na uvedené je súčasne potrebné zdôrazniť, že zmluva o pôžičke je reálnym kontraktom a k jej platnému uzatvoreniu (bez ohľadu na jej formu) sa vyžaduje reálne odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, v danom prípade reálne odovzdanie peňazí. Pokiaľ túto skutočnosť navrhovateľ ako účastník, zaťažený procesnou dôkaznou povinnosťou, v konaní pred súdom nepreukáže, nie je možné konštatovať platné uzatvorenie zmluvy o pôžičke. Súd prvého stupňa uvedenému doposiaľ nevenoval patričnú pozornosť, keď z doposiaľ vykonaného dokazovania nemožno uzavrieť, akú sumu navrhovateľ odporkyni požičal jej reálnym odovzdaním. Keďže z doposiaľ vykonaného dokazovania je zrejmé, že cieľom navrhovateľa pri podpísaní Potvrdenia o požičaní peňazí zo dňa 07. 06. 2011 bolo zhrnúť z predchádzajúceho obdobia odporkyni požičané sumy, je zrejmé, že len na jej základe nemožno ustáliť záver i o reálnom odovzdaní peňazí v sume 8.306 eur. Z hľadiska posúdenia dôvodnosti navrhovateľom uplatneného nároku z titulu zmluvy o pôžičke nie sú postačujúce len tvrdenia navrhovateľa o poskytnutí peňazí, preukazujúc samotné poskytnutie potvrdeniami o požičaní peňazí (pričom niektoré zahŕňali i pôžičky z predchádzajúceho obdobia), ale určujúcou je skutočnosť, či medzi účastníkmi záväzkového vzťahu reálne došlo k odovzdaniu peňazí, zakladajúcemu vzťah zo zmluvy o pôžičke. V tejto súvislosti odvolačný súd udáva, že doposiaľ navrhovateľ v konaní pred súdom prvého stupňa nepreukázal (a v zásade doposiaľ ani neuviedol), kedy a v akých sumách požičal odporkyni peniaze ich reálnym odovzdaním a ani ním predložený náčrt k režimu požičiavania peňazí odporkyni nemožno považovať za zreteľný.

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti je potrebné ustáliť taký právny záver, že z hľadiska posúdenia dôvodnosti navrhovateľom uplatneného nároku vo výške 8.306 eur súd prvého stupňa doposiaľ nedostatočne zistil skutkový stav a jeho rozhodnutie je tak predčasné, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. a h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvého stupňa bude preto zamerať dokazovanie na zistenie, aké konkrétne sumy peňazí navrhovateľ ako veriteľ, odporkyni ako dlžníčke, titulom zmluvy o pôžičke, jej reálnym odovzdaním, požičal. Až na základe takto vykonaného dokazovania bude možné ustáliť spoľahlivý záver o dôvodnosti uplatneného nároku navrhovateľa.

Záverom, vzhľadom na odporkyňou v podanom odvolaní namietanú skutočnosť, že súd prvého stupňa rozhodol v jej neprítomnosti, odvolací súd udáva, že v postupe súdu prvého stupňa nezistil žiadne také pochybenie, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako odňatie možnosti účastníka konať pred súdom, čo by bolo dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia i v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) OSP. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že termín prvého pojednávania súdu prvého stupňa stanovil na 28. 05. 2014 o 12.40 hodine. Tohto pojednávania sa odporkyňa zúčastnila, k veci samej bola ako účastníčka konania riadne vypočutá, pričom súčasne bola zo strany súdu ústnou formou predvolaná na ďalší termín pojednávania 24. 09. 2014 o 9.45 hodine. Dňa 24. 09. 2014 odporkyňa doručila súdu prvého stupňa žiadosť o odročenie (preloženie) pojednávania zo zdravotných dôvodov. Súd prvého stupňa pojednávanie, konané dňa 24. 09. 2014, odročil bez prejednávania veci a súčasne stanovil nový termín pojednávania na 07. 11. 2014 o 10. 30 hodine. Odporkyňa, napriek riadnemu a včasnému predvolaniu na pojednávanie, konané dňa 07. 11. 2014, sa tohto pojednávania bez ospravedlnenia nezúčastnila. Súd dňa 07. 11. 2014 vec prejednal v neprítomnosti odporkyne a vo veci meritórne rozhodol. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba pritom rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. V danej právnej veci však nemožno konštatovať, že by sa postupom súdu prvého stupňa, ktorý vo veci rozhodol v neprítomnosti odporkyne, odňala odporkyni možnosť konať pred súdom. Tak, ako už odvolací súd uviedol vyššie, odporkyňa bola na pojednávanie, na ktorom bolo vynesené meritórne rozhodnutie, riadne a včas predvolaná, z neúčasti na tomto pojednávaní sa neospravedlnila, ako ani nepožiadala o odročenie pojednávania z dôležitých dôvodov. Preto potom postup súdu prvého stupňa, ktorý v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 OSP vec prejednal a rozhodol v jej neprítomnosti, nemožno považovať za nesprávny.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.